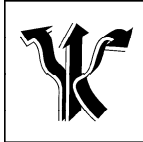

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ”
(для магістрів)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено доцентом кафедри менеджменту *Н. І. Новальською*

Затверджено на засіданні кафедри соціології (протокол № 1 від 02.09.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Новальська Н. І. Навчальна програма дисципліни “Методика викладання менеджменту (для магістрів)”. — К.: МАУП, 2005. — 20 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методика викладання менеджменту”, методичні рекомендації до самостійної роботи, вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методика викладання управлінських дисциплін у вищій школі є складною науково-практичною системою роботи. Вона ґрунтується на класичних та інноваційних підходах до навчально-пізнавальної діяльності студентів і постійно вдосконалюється під впливом економічних та соціальних процесів, що відбуваються в Україні.

Процес навчання висококваліфікованих магістрів з управління бізнесом обов'язково повинен включати формування знань та навичок викладача, педагога, методиста, психолога, які б сприяли підготовці фахівців із синтезованими знаннями та вміннями, адекватними кваліфікаційним вимогам.

З огляду на специфіку цільової групи — магістри з менеджменту — навчання за цією дисципліною має практичну спрямованість, основою якої є формування і відпрацювання навичок спілкування, групової динаміки, технологічний тренінг процесу.

Мета вивчення дисципліни “Методика викладання менеджменту” — сформувати систему знань та практичних навичок з викладання управлінських дисциплін, створити умови для забезпечення прагнення до знань.

Основні завдання курсу:

- ознайомлення студентів з категорійним апаратом у сфері освіти;
- формування навичок педагогічної майстерності;
- ознайомлення з технологією навчання;
- сприяння оволодінню методики проведення лекційних та практичних занять;
- сприяння засвоєнню сучасних технологій навчання;
- формування навичок з організації самостійної роботи студентів при вивченні менеджменту;
- ознайомлення з технологією інформаційного забезпечення викладання менеджменту.

Дисципліна “Методика викладання менеджменту” тісно пов'язана з такими навчальними курсами, як “Менеджмент”, “Основи педагогіки та психології” та ін.

Контроль знань здійснюється у формі заліку, який полягає в оцінюванні засвоєння студентами навчального матеріалу на основі результатів їх роботи на практичних заняттях з урахуванням результатів складання рубіжних атестацій чи виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ”

№ пор.	Назва модуля і теми
	<p><i>I. Освіта і технологія навчання: Загальні основи</i></p> <p>1 Процес навчання і його психолого-педагогічні основи</p> <p>2 Загальна характеристика організації навчання</p> <p>3 Педагогічна майстерність</p> <p>4 Педагогічна техніка</p> <p><i>II. Організація викладання менеджменту</i></p> <p>5 Закономірності й методи навчання</p> <p>6 Організаційні форми навчання</p> <p>7 Інноваційні технології навчання</p> <p>8 Методика організації самостійної роботи студентів при вивченні менеджменту</p> <p>9 Контроль і оцінювання знань з менеджменту</p> <p>10 Система відбору інформації та інформаційне забезпечення викладання менеджменту</p>

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ”

Модуль 1. Освіта і технологія навчання:
загальні основи

Тема 1. Процес навчання і його психолого-педагогічні основи

Компоненти процесу навчання. Структура процесу засвоєння. Виховання і навчання як цілісний процес. Функції навчання. Порівняльна характеристика різних типів навчання. Система дидактичних принципів викладання у вищій школі.

Література [1; 2; 4; 7; 10]

Тема 2. Загальна характеристика організації навчання

Структура вищої освіти України. Зміст і складові освіти. Система стандартів вищої освіти. Нормативні документи. Навчальні плани і програми. Основні форми навчання у ВНЗ. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Болонський процес. Основні тенденції розвитку вищої освіти в розвинених країнах світу.

Література [1; 4; 6; 7]

Тема 3. Педагогічна майстерність

Сутність і складові педагогічної майстерності. Рівні оволодіння педагогічною майстерністю. Структура теоретичних знань. Особисті якості викладача як фактор стимулювання ефективності навчання.

Література [4; 6; 7]

Тема 4. Педагогічна техніка

Педагогічна техніка: сутність і структура. Мовлення як структурний компонент педагогічної техніки.

Педагогічна технологія: сутність, завдання, методи. Технології традиційного навчання. Технологія конструювання навчальних занять.

Педагогічне спілкування. Компоненти професійного спілкування. Рівні спілкування. Стили спілкування. Форми спілкування. Основні умови ефективності педагогічного спілкування. Етапи спілкування.

Література [4; 6; 7]

Модуль II. Організація викладання менеджменту

Тема 5. Закономірності й методи навчання

Закономірності навчання. Методи навчання: сутність, природа, функції. Підходи до класифікації методів навчання. Оптимальний вибір методів навчання. Критерії вибору методів навчання.

Література [1; 6; 7]

Тема 6. Організаційні форми навчання

Основні форми навчання та їх класифікація.

Особливості підготовки та проведення лекцій. Загальні вимоги до лекцій. Види лекцій. Структура лекції. Параметри якості викладеної лекції. Методика і техніка викладання лекції. Сучасні проблеми лекційного викладання.

Практичні заняття. Основні практичні форми проведення заняття. Семінар як основна колективна форма організації навчання. Психолого-педагогічні вимоги до семінарів з менеджменту. Види семінарських занять. Структура семінару. Лабораторні заняття. Групова консультація.

Література [1; 2; 4; 6; 7, 10]

Тема 7. Інноваційні технології навчання

Поняття технології навчання. Класифікація активних методів навчання. Навчальні дискусії. Методика стимулювання творчої активності (“мозковий штурм”). Структура “мозкового штурму”. Кейс-технології. Структура занять з використанням методу конкретних ситуацій. Вимоги до кейсу. Навчальна ділова гра: суть, види, етапи проведення. Структура ділової гри. Роль активних методів навчання в розвитку вмінь і навичок менеджера. Технологія дистанційного навчання. Переваги дистанційної освіти.

Література [4; 5; 7–12]

Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів при вивченні менеджменту

Сутність, значення і основні завдання самостійної роботи. Вимоги до організації самостійної роботи. Види самостійних робіт. Рівні складності самостійної роботи.

Методи стимулювання і мотивації самостійної роботи студентів при вивченні менеджменту. Діагностика знань.

Література [1; 7; 10]

Тема 9. Контроль і оцінювання знань з менеджменту

Сутність і функції контролю знань. Форми і види педагогічного контролю. Міжсесійний контроль у системі навчання. Організація, методика здійснення підсумкового контролю вивчення менеджменту.

Оцінювання знань. Модульно-рейтингова система навчання і контролю успішності знань з менеджменту.

Література [1; 2; 4; 6; 7; 10]

Тема 10. Система відбору інформації та інформаційне забезпечення викладання менеджменту

Організація і методика відбору інформації про навчальний предмет. Функції докомунікативного етапу: пізнавальна, конструювання, впровадження. Технологічний процес відбору друкованої інформації з дисципліни “Менеджмент”. Застосування наочних засобів навчання при викладанні менеджменту.

Методика накопичення, фіксації та впровадження інформації у викладацькій діяльності. Організаційні форми фіксації відібраної інформації про дисципліну.

Література [7]

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Головна мета самостійної роботи — активізувати систематичну роботу студентів, індивідуалізація навчання, підвищення якості засвоєння навчальної дисципліни.

Самостійна робота з навчальної дисципліни “Методика викладання менеджменту” передбачає:

- підготовку до практичних занять (для студентів денної та вечірньої форм навчання);
- письмове виконання контрольних робіт (для студентів заочної форми навчання). Контрольна робота є комплексним завданням, що містить два теоретичних і одне практичне завдання;
- підготовку до підсумкового контролю знань за контрольними питаннями для самоконтролю.

Важливе значення в керуванні самостійною роботою студентів мають індивідуальні та групові консультації, мета яких — допомогти студентам у вивченні різних питань, правильно організувати самостійне вивчення предмета.

Успішність підготовки до практичних занять і складання заліку значною мірою залежить від організації самостійної роботи. У процесі самостійної роботи студентам рекомендується ознайомитися з відповідною нормативно-правовою базою та навчально-методичною літературою, а також публікаціями періодичних видань, зокрема “Вища освіта України”, “Высшее образование в России”, “Освіта і управління”, “Педагогіка і психологія”. Рекомендовану літературу необхідно вивчати систематично, згідно зі списком у такій послідовності:

- ознайомитись за навчальною програмою зі змістом кожної теми;
- засвоїти навчальний матеріал з кожної конкретної теми;
- відповісти на питання для самостійної роботи студентів з кожної теми;
- відповісти на питання для самоконтролю;
- виписати всі незрозумілі питання для розгляду на консультації.

Основними видами контролю за рівнем оволодіння навчального матеріалу студентами денної та вечірньої форм навчання є усне опитування (заочної форми навчання — написання контрольних робіт). За результатами контролю студентам виставляють оцінки в журналах поточної успішності за бальною системою модульно-рейтингового контролю. Підсумковий контроль знань у вигляді заліку здійснюється за питаннями для самоконтролю.

Перелік питань для самостійної роботи студентів з курсу “Методика викладання менеджменту”

№ пор.	Тема	Питання	Позиція зі списку література	Вид контролю
1	2.2	3 4 5	4	5
	Процес навчання і його психолого-педагогічні основи	<ol style="list-style-type: none"> Компоненти процесу навчання. Структура процесу засвоєння. Виховання і навчання як цілісний процес. Функції навчання 	1; 2; 4; 7; 10	Опитування
	Загальна характеристика організації навчання	<ol style="list-style-type: none"> Зміст і складові освіти. Нормативно-правова база організації навчального процесу. Система стандартів вищої освіти. Цілі й завдання Болонської декларації. Особливості організації навчального процесу у вищому навчальному закладі відповідно до Болонської декларації 	1; 4; 6; 7	Конспект
	Педагогічна майстерність	<ol style="list-style-type: none"> Структура теоретичних знань. Особисті якості викладача як фактор стимулювання ефективності навчання 	4; 6; 7	Опитування
	Педагогічна техніка	<ol style="list-style-type: none"> Технології традиційного навчання. Особливості спілкування в роботі викладача. Форми спілкування. Основи умови ефективності педагогічного спілкування. Бар'єри у спілкуванні та шляхи їх подолання. Етапи зворотного зв'язку і аналізу — важливі компоненти процесу спілкування 	4; 6; 7	Опитування
	Закономірності й методи навчання	<ol style="list-style-type: none"> Закономірності навчання. Оптимальний вибір методів навчання 	1; 6; 7	Опитування

1	6	2	7	8	9	3	4	5
	Організаційні форми навчання	1. Особливості підготовки та проведення лекцій. 2. Особливості підготовки та проведення практичних занять з менеджменту. 3. Психолого-педагогічні вимоги до семінарів з менеджменту. 4. Групова консультація	1, 2; 4; 6; 7; 10					Конспект
	Інноваційні технології навчання	1. Структура "мозкової атаки". 2. Структура занять з використанням методу конкретних ситуацій. 3. Вимоги до кейсу. 4. Структура ділової гри. 5. Роль активних методів навчання в розвитку вмінь і навичок менеджера. 6. Дистанційна освіта: суть технології та переваги.	4; 5; 7; 12					Конспект
	Методика організації самостійної роботи студентів при вивченні менеджменту	1. Сутність, значення і основні завдання самостійної роботи. 2. Рівні складності самостійної роботи. 3. Діагностика знань	1; 7; 10					Конспект
	Контроль і оцінювання знань з менеджменту	1. Основні компоненти контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів. 2. Основні принципи контролю. 3. Структурна схема процесу рейтингового навчання у ВНЗ	1; 2; 4; 6; 7; 10					Опитування
10	Система відбору інформації та інформаційне забезпечення викладання менеджменту	1. Методи організаційно-методичного пошуку. 2. Організаційна технологія відбору технічних засобів навчання. 3. Принципи побудови системи засобів навчання. 4. Значення отриманої інформації для інноваційних форм організації навчання	7					Тестування

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант контрольної роботи студент вибирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Б, В	1
Г, Д, Е, Є	2
Ж, З, І	3
Й, К, Л	4
М, Н, О	5
П, Р, С	6
Т, У, Ф	7
Х, Ц, Ч	8
Ш, Щ	9
Ю, Я	10

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів.

Мета контрольної роботи — закріпити і поглибити теоретичні знання, здобуті у процесі вивчення курсу “Методика викладання менеджменту”, сформувати вміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою, законодавчими актами та статистичними матеріалами, а також з матеріалами власних досліджень в організаціях.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Види і загальні вимоги до лекційних занять.
2. Застосування модульної системи навчання у процесі вивчення менеджменту.
3. Складіть добірку ситуаційних вправ до теми “Управління конфліктами в організаціях”.

Варіант 2

1. Технологія дистанційного навчання.
2. Науково-методичне забезпечення навчального процесу.
3. Розробіть ділову гру (власний варіант теми).

Варіант 3

1. Організація самостійної роботи з вивчення менеджменту.
2. Специфіка мовлення викладача. Комунікативна функція мовлення.
3. Підготуйте опорний конспект міні-лекції з теми “Інформація і комунікації в менеджменті” і визначіть перелік необхідних наочних засобів навчання.

Варіант 4

1. Рейтингова система контролю успішності знань з менеджменту.
2. Принципи навчання та їх класифікація.
3. Складіть добірку ситуаційних вправ до теми “Управлінські рішення”.

Варіант 5

1. Класифікація, основний зміст методів навчання.
2. Організація та методика підготовки, проведення семінару з менеджменту.
3. Підготуйте опорний конспект міні-лекції з теми “Відповідальність та етика в менеджменті” і визначіть перелік необхідних засобів навчання.

Варіант 6

1. Ділова гра як інноваційна форма проведення практичних занять з менеджменту.
2. Міжсесійний контроль у системі навчання.
3. Складіть план семінарського заняття з теми “Історія розвитку менеджменту”. Структура має складатися з таких компонентів: тема, мета, обладнання, план, опис процесу заняття, список літератури.

Варіант 7

1. Методична майстерність викладача з менеджменту.
2. Основні форми навчання.
3. Розробіть ділову гру (вільний вибір теми).

Варіант 8

1. Педагогічне спілкування.
2. Методика і техніка викладання лекцій з менеджменту.
3. Складіть анкету для визначення особистісних якостей викладача менеджменту і адаптуйте її на практиці.

Варіант 9

1. Організація, методика здійснення підсумкового контролю вивчення менеджменту.
2. Організація та методика відбору інформації про навчальний предмет.
3. Складіть план семінарського заняття з теми “Соціальна відповідальність і етика управління”. Структура має складатися з таких компонентів: тема, мета, обладнання, план, опис процесу заняття, список літератури.

Варіант 10

1. Суть і особливості застосування методу конкретних ситуацій (кейсів) у навчальному процесі.
2. Основні форми фіксації відібраної інформації про менеджмент у викладацькій діяльності.
3. Розробіть тести для контролю знань з теми “Мотивація як загальна функція менеджменту” (20 питань, які передбачають один варіант правильної відповіді).

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Компоненти процесу навчання.
2. Структура процесу засвоєння знань.
3. Виховання і навчання як цілісний процес.
4. Порівняльна характеристика різних типів навчання.
5. Система дидактичних принципів викладання у вищій школі.

6. Структура вищої освіти України.
7. Створення загальноєвропейського простору вищої освіти (Болонський процес).
8. Основні тенденції розвитку освіти в розвинених країнах світу.
9. Навчання впродовж усього життя.
10. Навчальні плани і програми.
11. Основні форми навчання у ВНЗ.
12. Науково-методичне забезпечення навчального процесу.
13. Сутність і складові педагогічної майстерності.
14. Рівні оволодіння педагогічною майстерністю.
15. Сутність і структура педагогічної техніки.
16. Мовлення як структурний компонент педагогічної техніки.
17. Педагогічна технологія: сутність, завдання, методи.
18. Технології традиційного навчання.
19. Технологія конструювання навчальних занять.
20. Компоненти професійного спілкування.
21. Рівні спілкування.
22. Стили спілкування.
23. Етапи спілкування.
24. Методи навчання: сутність, природа, функції.
25. Підходи до класифікації методів навчання.
26. Критерії вибору методів навчання.
27. Основні форми навчання та їх класифікація.
28. Загальні вимоги до лекцій.
29. Види лекцій.
30. Структура лекції.
31. Параметри якості викладеної лекції.
32. Методика і техніка викладання лекції.
33. Сучасні проблеми лекційного викладання.
34. Основні практичні форми проведення занять.
35. Семінар як основна колективна форма організації навчання.
36. Види семінарських занять.
37. Структура семінару.
38. Проведення групових та індивідуальних консультацій.
39. Психолого-педагогічні вимоги до семінарів з менеджменту.
40. Класифікація активних методів навчання.
41. Навчальні дискусії.
42. Методика стимулювання творчої активності (“мозковий штурм”).

43. Кейс-технології.
44. Навчальна ділова гра.
45. Дистанційна освіта як нова освітня технологія.
46. Сутність, значення і основні завдання самостійної роботи.
47. Вимоги до організації самостійної роботи студентів.
48. Види самостійної роботи.
49. Методи стимулювання і мотивації самостійної роботи студентів при вивченні менеджменту.
50. Діагностика знань.
51. Сутність і функції контролю знань.
52. Форми і види педагогічного контролю.
53. Міжсесійний контроль у системі навчання.
54. Організація, методика здійснення підсумкового контролю вивчення менеджменту.
55. Модульно-рейтингова система навчання і контролю успішності знань з менеджменту.
56. Функції докомунікативного етапу: пізнавальна, конструювання, впровадження.
57. Технологічний процес відбору друкованої інформації з дисципліни “Менеджмент”.
58. Застосування наочних засобів навчання у процесі викладання менеджменту.
59. Методика накопичення, фіксації та впровадження інформації у викладацькій діяльності.
60. Організаційні форми фіксації відібраної інформації про дисципліну.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Алексюк А. М.* Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. — К.: Либідь, 1998. — 560 с.
2. *Балягіна І. А., Богорад М. А., Ковальчук Г. О.* Методика викладання економіки: Навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни. — К.: Вид-во КНЕУ, 2003. — 342 с.
3. *Болонський процес: нормативно-правові документи / Уклад. З. І. Тимошенко, І. Г. Оніщенко, А. М. Грехов, Ю. І. Палеха.* — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. — 102 с.
4. *Вітвіцька С. С.* Основи педагогіки вищої школи: Метод. посіб. для студ. магістратури. — К.: Центр навч. літ., 2003. — 316 с.

5. *Дичківська І. М.* Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. — К.: Академвидав, 2004. — 352 с.
6. *Єльнікова Г. В.* Методика викладання економічних дисциплін. Управління трудовими ресурсами: Навч. посіб. — К.: Міленіум, 2003. — 104 с.
7. *Найдьонов І. М., Ігнатюк А. І.* Методика викладання фінансово-економічних дисциплін: Навч. посіб. — К.: Вид-во О. О. Купріянова, 2002. — 384 с.
8. *Основы менеджмента. Полное руководство по кейс-технологиям / А. Г. Панфилова, Л. А. Громова, И. А. Богачек, В. А. Абчук; Под ред. проф. В. П. Соломина.* — СПб.: Питер, 2004. — 240 с.
9. *Ситуаційна методика навчання: теорія і практика.* — К.: Центр інновацій та розвитку, 2001. — 256 с.
10. *Слепкань З. І.* Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 2005. — 240 с.
11. *Хуторской А. Е.* Практикум по дидактике и современным методикам обучения. — СПб.: Питер, 2004. — 542 с.
12. *Черваньов Д.* Менеджмент: Терміни, тести, вправи, завдання, навчальні конкретні ситуації (кейси), проблематика курсових, випускних, дисертаційних робіт: Підручник. — К.: Вид.-поліграф. центр “Київський університет”, 2001. — 854 с.

Додаткова

1. *Абашикіна Н. В.* Принципи розвитку професійної освіти в Німеччині. — К.: Вища шк., 1998.
2. *Аксьонова О. В.* Методика викладання економіки: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНЕУ, 1998. — 280 с.
3. *Балабанов В. С., Кирилов В. Н., Юлдашев Р. Т.* Методика преподавания экономических дисциплин. Основы лекторского мастерства. — М.: Анкил, 2000. — 96 с.
4. *Балакірєва О.* Рейтинг вузів 2000 // Персонал. — 2001. — № 5. — С. 4–7.
5. *Большаков А. С.* Моделирование в менеджменте: Учеб. пособие. — М.: Информ.-издат. дом “Филинь”, Рилант, 2000. — 464 с.
6. *Бондар В.* Дидактичне забезпечення управління процесом навчання // Освіта і управління. — 1997. — № 2. — С. 85–101.

7. *Вербицкий А. А.* Самостоятельная работа студентов: проблемы и опыт // Высшее образование в России. — 1995. — № 2. — С. 137–145.
8. *Вища освіта в Україні і Болонський процес: Навч. посіб. / За ред. В. Г. Кременя.* — Тернопіль: Навч. кн., 2004. — 384 с.
9. *Галузинський В. М., Євтух М. Б.* Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні. — К., 1995. — 168 с.
10. *Гірняк О. М., Лазановський П. П.* Менеджмент: теоретичні основи і практикум: Навч. посіб. для студ. вищ. закладів освіти. — К.: Магнолія плюс: Львів: Новий світ-2000, 2003. — 336 с.
11. *Ділові ігри, виробничі ситуації з курсу “Теорія менеджменту” для студентів спеціальності 7.050201 усіх форм навчання / Уклад. С. У. Олійник, С. К. Потьомкін, Т. С. Шапошнікова.* — Х.: Вид-во ХДЕУ, 2003. — 80 с.
12. *Євдокимов О. В.* Ефективність нових технологій організації навчання студентів // Педагогіка і психологія. — 1997. — № 2. — С. 161–172.
13. *Євдокимов О. В.* Нові педагогічні технології організації навчання студентів: Дис. канд. пед. наук. — Х., 1997. — 182 с.
14. *Закон України “Про освіту”* // Освіта. — 1991. — 25 черв.
15. *Зварич І.* Засади педагогічного контролю й оцінювання знань студентів // Рідна шк. — 2002. — № 10. — С. 19–21.
16. *Казанцев А. К., Подлесных В. И., Серова Л. С.* Практический менеджмент: в деловых играх, хозяйственных ситуациях, задачах и тестах: Учеб. пособие. — М.: ИНФРА-М, 2001. — 368 с.
17. *Калюжнова Н.* Болонский процесс и конкурентоспособность регионов в области высшего образования // Экономика. Вопросы школьного экономического образования. — 2003. — № 2. — С. 9–13.
18. *Киричук О. І.* Ділові ігри як засіб розвитку комунікативної активності в процесі післядипломної освіти // Післядипломна освіта керівних і педагогічних кадрів: проблеми розвитку. — К., 1996. — С. 243–249.
19. *Кларин М. В.* Инновации в обучении: метафоры и модели. Анализ зарубежного опыта. — М.: Наука, 1997. — 224 с.
20. *Кларин М. В.* Корпоративный тренинг от А до Я: Науч.-практ. пособие. — 2-е изд., испр. и доп. — М.: Дело, 2002. — 224 с.
21. *Ковальчук Г. О.* Активізація навчання в економічній освіті. — К.: Вид-во КНЕУ, 1999. — 128 с.

22. *Козаков В. А.* Самостоятельная работа студентов и ее информации методическое обеспечение. — К.: Выща шк., 1990.
23. *Козаков В. А., Дзвінчук Д. А.* Психолого-педагогічна підготовка фахівців у непедагогічних університетах: Монографія. — К.: ЗАТ “НІЧЛАВА”, 2003. — 140 с.
24. *Коротяєв Б. І., Гришин Є. О., Устенко А. О.* Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. — К., 1990.
25. *Корсак К.* Світова вища освіта: порівняння визначення закордонних кваліфікацій і дипломів: Моногр. — К., 1997.
26. *Левченко.* Современные дидактические концепции в образовании: Моногр. — К.: МАУП, 1995. — 168 с.
27. *Лозниця В. С.* Основи психології та педагогіки: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2001. — 288 с.
28. *Лозниця В. С.* Психологія і педагогіка: основні положення: Навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни. — К.: ЕксОб, 2000. — 304 с.
29. *Макарова І. Г.* Модульное обучение. Новые педагогические технологии. — Днепропетровск, 1993. — 16 с.
30. *Мелецінек А.* Інженерна педагогіка. — Х., 2000. — 240 с.
31. *Методика* викладання економіки: Навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни / За наук. керівництвом Л. М. Грущенко. — К.: Вид-во КНЕУ, 2003. — 260 с.
32. *Михайличенко О. В., Репетюк Н. С.* Система освіти у сучасній Японії. — К.: Вид-во Держ. ун-ту лінгвіст., 1997.
33. *Мороз А. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І.* Педагогіка і психологія вищої школи: Навч. посіб. — К.: Вид-во НПУ ім. М. Драгоманова, 2003. — 268 с.
34. *Нагаєв В. М.* Оцінювання навчальної діяльності студентів за модульно-рейтинговою технологією навчання // Педагогіка і психологія. — 2003. — № 3. — С. 84–91.
35. *Неперервна* професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія / за ред. І. А. Зязюна. — К.: Віпол, 2000. — 636 с.
36. *Нісімчук А. С., Падалка О. С., Шпак О. Т.* Сучасні педагогічні технології: Навч. посіб. — К.: Просвіта, 2000. — 386 с.
37. *Новиков А. М.* Профессиональное образование в России. — М., 1997. — 254 с.
38. *Носаченко И. М.* Игровые методы обучения в экономике: Учеб.-метод. пособие. — К.: МАУП, 1995. — 80 с.
39. *Освітні* технології: Навч.-метод. посіб. / За ред. О. М. Пехоти. — К.: А. С. К., 2001. — 256 с.

40. *Основы педагогического мастерства*: Учеб. пособие для спец. высш. учеб. завед. / И. А. Зязюн, И. Ф. Кривонос, Н. Н. Тарасевич и др., Под ред. И. А. Зязюна. — М.: Просвещение, 1989. — 302 с.
41. *Падалка О. С., Нисимчук А. С.* Сучасні педагогічні технології: Навч. посіб. — К., 2000. — 368 с.
42. *Педагогічна майстерність*: Підручник / За заг. ред. І. А. Зязюна. — К.: Вища шк., 1997. — 349 с.
43. *Подласый И. П.* Педагогика: 100 вопросов — 100 ответов: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений — М.: ВЛАДОС-ПРЕСС, 2001. — 368 с.
44. *Попков В. А., Коржуев А. В.* Учебный процесс в ВУЗе: состояние, проблемы, решения. — М.: Изд-во МГУ, 2000. — 432 с.
45. *Пруссова Л. Г.* Экономика в схемах, экономика в таблицах. — К., 1995.
46. *Пруссова Л. Г.* Экономика. Тренниг-курс: Учеб.-метод. пособие. — К.: “ЕксОб”, 1999. — 632 с.
47. *Романовський О. О.* Теорія і практика зарубіжного досвіду в підприємницькій освіті України: Моногр. — К.: Деміург, 2002. — 400 с.
48. *Селевко Г. К.* Современные образовательные технологии: Учеб. пособие. — М.: Народное образование, 1998. — 256 с.
49. *Серая О. В.* Имитационное моделирование: Учеб.-метод. пособие. — Харьков: Вид-во НТУ “ХПИ”, 2003. — 80 с.
50. *Современные тренинговые технологии обучения ведению бизнеса*: Учеб.-метод. пособие: В 6 кн. — Кн. 1. Технология подготовки и проведения тренингов / А. Ф. Павленко, С. В. Степаненко, Г. А. Швиданенко и др. — К.: Вид-во КНЭУ, 2001. — 122 с.
51. *Стремякова И. Р., Лебедеко М. П.* Комплект учебно-методических пособий по активным формам обучения для студентов и преподавателей университета. Ч. II Кн. 1. Менеджмент: краткий курс в 500 информативных и структурно-логических схемах: Учеб. пособие. — Новосибирск: Изд-во СибУПК, 2001. — 156 с.
52. *Сурмин Ю. П.* Методология анализа ситуаций. — К.: Центр инноваций и развития, 1999. — 94 с.
53. *Уорд М.* 50 методик менеджмента: Пер. с англ. — М.: Финансы и статистика, 2003. — 200 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Методика викладання менеджменту”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методика викладання менеджменту”	5
Методичні рекомендації до самостійної роботи	7
Вказівки до виконання контрольної роботи	11
Варіанти контрольних робіт	11
Питання для самоконтролю	13
Список рекомендованої літератури	16

Відповідальний за випуск *Ю. В. Нешикуренко*
Редактор *І. В. Хронюк*
Комп’ютерне верстання *М. І. Фадєєва*

Зам. № ВКЦ-2333

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП